
Psicologia de l'atenció i de la memòria

PID_00267006

Josep Baqués Cardona
Javier de la Fuente Aranz
David de Noreña Martínez
Begoña González Rodríguez
Pilar Luna Lario
Sílvia Martínez Simón
Modesta Pousada Fernández
Marta Ramon Casas
Dolores Sáiz Roca
Juan Antonio Vera Ferrándiz

Josep Baqués Cardona

Professor de l'àrea bàsica de la Facultat de Psicologia de la UAB. Imparteix les assignatures d'Atenció-percepció-memòria, i de Psicologia de la memòria i els seus camps d'aplicació. La seva tasca investigadora abraça diferents àmbits de la memòria humana des d'una perspectiva cognitiva: memòria de treball, memòria implícita, memòria i aprenentatge de la lectura, memòria i testimonis.

Javier de la Fuente Aranz

Professor titular del Departament de Psicologia Bàsica de la UB. Es dedica a la docència de les assignatures de Memòria i representació del llenguatge i Memòria de testimonis. Desenvolupa la seva investigació fonamentalment en dos àmbits: els problemes de memòria relacionats amb l'edat i els processos de memòria implicats en el testimoni.

David de Noreña Martínez

Neuropsicòleg clínic en la Unitat de Dany Cerebral de l'Hospital Beata Maria Ana de Madrid. Professor col·laborador de la UOC i col·laborador com a docent a la UNED i l'ISEP. Ha participat en diferents publicacions (llibres i articles) relacionats amb la rehabilitació neuropsicològica, el dany cerebral adquirit i les alteracions cognitives i conductuals associades.

Begoña González Rodríguez

Llicenciada en Psicologia per la UAM i màster en Neuropsicologia Cognitiva per la UCM. Exerceix la seva labor professional com neuropsicòloga en la Unitat de Dany Cerebral de l'Hospital Beata Maria Ana de Madrid i és consultora de la UOC. Compagina la seva labor clínica amb tasques docents en màsters i postgraus relacionats amb el dany cerebral i la rehabilitació neuropsicològica.

Pilar Luna Lario

Doctora en Psicologia per la Universitat de Deusto. Acreditada com a psicòloga experta en Neuropsicologia Clínica pel Consell General de la Psicologia d'Espanya. Des de 2006 desenvolupa la seva activitat laboral com neuropsicòloga al Programa de Neuropsicologia i Neuropsiquiatria del Dany Cerebral Adquirit del Complex Hospitalari de Navarra. Ha publicat més de trenta articles i capítols de llibres sobre memòria i funcions executives i ha desenvolupat una àmplia labor docent en aquest àmbit.

Sílvia Martínez Simón

Llicenciada en Psicologia i màster en Psicologia Jurídica per la UAB. Professora col·laboradora de la UOC des de 2006. Funcionària de carrera del cos de Psicòlegs de la Generalitat de Catalunya. Cap de la Unitat de Formació Inicial en Execució Penal al Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada.

Modesta Pousada Fernández

Doctora en Psicologia. Professora del Departament de Psicologia Bàsica de la UB (1995-2001) i actualment professora coordinadora de l'àrea de Psicologia Bàsica de la UOC. Investiga en el camp de la memòria humana i, fonamentalment, en els canvis en els processos de memòria lligats a l'envelliment.

Marta Ramon Casas

Doctora en Psicologia per la UB. Professora del Departament de Cognició, Desenvolupament i Psicologia de l'Educació de la mateixa universitat i professora col·laboradora en el grau de Psicologia i el màster de Dificultats de l'Aprenentatge i Trastorns del Llenguatge de la UOC. Desenvolupa la seva investigació en el camp dels processos cognitius en nadons i primera infància, principalment sobre les capacitats primerenques de percepció i representació lèxica i fonològica.

Dolores Sáiz Roca

Professora titular de Psicologia bàsica de la UAB. Imparteix l'assignatura troncal de Memòria i l'assignatura optativa de segon cycle, Psicologia de la memòria: camps d'aplicació. També imparteix docència de tercer cycle amb l'assignatura de doctorat Memòria i cognició i col·labora en el màster de Psicoactivitat de la UAB i el postgrau de Peritatge Psicològic Penal Forense, en tots dos casos en temes relacionats amb la incidència de la memòria en els camps respectius.

Juan Antonio Vera Ferrándiz

Professor titular de Psicologia bàsica de la Universitat de Múrcia. Imparteix docència en les assignatures de Psicologia de la memòria i Psicologia del pensament. La seva investigació s'ha especialitzat en història de la psicologia espanyola i en autors de tipus funcionalista especialment en autors com ara James, Vygotski o Piaget, fet que li ha permès apropar-se als temes de pensament i representació del coneixement.

La revisió d'aquest recurs d'aprenentatge UOC ha estat coordinada per la professora: Modesta Pousada Fernández

Tercera edició: setembre 2019

© Josep Baqués Cardona, Javier de la Fuente Aranz, David de Noreña Martínez, Begoña González Rodríguez, Pilar Luna Lario, Sílvia Martínez Simón, Modesta Pousada Fernández, Marta Ramon Casas, Dolores Sáiz Roca, Juan Antonio Vera Ferrándiz

Tots els drets reservats

© d'aquesta edició, FUOC, 2019

Av. Tibidabo, 39-43, 08035 Barcelona

Realització editorial: FUOC

Cap part d'aquesta publicació, incloent-hi el disseny general i la coberta, no pot ser copiada, reproduïda, emmagatzemada o transmesa de cap manera ni per cap mitjà, tant si és elèctric com mecànic, òptic, de gravació, de fotocòpia o per altres mètodes, sense l'autorització prèvia per escrit del titular dels drets.

Continguts

Mòdul didàctic 1

Aspectes conceptuals i metodològics

Dolores Sáiz Roca

1. Definició i concepte de memòria
2. Nocions bàsiques sobre el funcionament de la memòria
3. Mesurament de la memòria i els seus diferents paràmetres
4. Les grans tradicions en l'estudi de la memòria

Mòdul didàctic 2

Els sistemes de la memòria

Javier de la Fuente Arnanz i Modesta Pousada Fernández

1. Descripció general dels sistemes de la memòria
2. La memòria sensorial
3. La memòria de treball
4. La memòria a llarg termini

Mòdul didàctic 3

L'atenció

Modesta Pousada Fernández i Javier de la Fuente Arnanz

1. Funcions de l'atenció
2. El reflex d'orientació
3. L'atenció selectiva
4. L'atenció dividida
5. Atenció, control i consciència

Mòdul didàctic 4

Processos de la memòria

Josep Baqués Cardona

1. Processos de codificació: nivells de processament
2. Alternatives als nivells de processament
3. Processos de recuperació
4. L'oblit i la interferència

Mòdul didàctic 5

La representació del coneixement en la memòria

Juan Antonio Vera Ferrándiz

1. Qüestions preliminars sobre la ment i els sistemes representacionals
2. Formats de representació
3. La representació per imatges mentals
4. La representació proposicional
5. El concepte de representació en disputa

Mòdul didàctic 6

Aplicacions de la psicologia de la memòria

Josep Baqués Cardona, Javier de la Fuente Aranz, David de Noreña Martínez, Begoña González Rodríguez, Pilar Luna Lario, Sílvia Martínez Simón, Modesta Pousada Fernández, Marta Ramon Casas, Dolores Sáiz Roca i Juan Antonio Vera Ferrándiz

1. Aplicacions de la psicologia de la memòria: introducció
2. El desenvolupament de la memòria i l'atenció en la infància
3. Optimització de la memòria: sistemes mnemotècnics
4. Memòria i vellesa
5. Psicopatologia de la memòria
6. Memòria i testimoni
7. Memòria i tecnologies de la informació i la comunicació

Bibliografia

Bibliografia bàsica

Entenem que en aquesta bibliografia hi ha manuals que poden servir per a tota l'assignatura. L'hem seleccionat seguint un criteri de generalitat.

Baddeley, A. (1982). *Su memoria: Cómo conocerla y dominarla* (2a. ed.). Madrid: Debate, 1986.

Baddeley, A. (1999). *Memoria humana. Teoría y práctica*. Madrid: McGraw-Hill.

Mayor, J. i de Vega, M. (1992). *Tratado de Psicología General* (editat per J. Mayor i J. L. Pinillos). Vol. 4: *Memoria y representación*. Madrid: Alhambra.

Navarro, J. L. (1993). *Aprendizaje y memoria humana. Aspectos básicos y evolutivos*. Madrid: McGraw-Hill.

Ruiz-Vargas, J. M. (1991). *Psicología de la memoria*. Madrid: Alianza.

Sáiz, D., Sáiz, M., i Baqués, J. (1996). *Psicología de la memoria. Manual de prácticas*. Barcelona: Avesta.

Schacter, D. L. i Tulving, E. (1994). *Memory Systems*. Cambridge, Massachusetts: The MIT Press.

Tulving, E. i Craik, F. I. M. (2000). *The Oxford Handbook of Memory*. Nova York: Oxford University Press.

Vega, M. de (1984). *Introducción a la Psicología Cognitiva*. Madrid: Alianza.

